

Erasmus+

Publicație realizată cu suportul Programului Erasmus+
al Comisiei Europene*

**Studiu privind structurile de guvernare universitară
(Consiliile de Dezvoltare Strategică Instituțională) la un an de
funcționare: probleme și soluții**

Autor: Nadejda Velișco, dr.conf., expert HEREs

Chișinău 2016

*Această publicație reflectă numai punctul de vedere al autorului, iar Comisia nu poate fi considerată responsabilă pentru orice utilizare a informațiilor din acest document.

I. Contextul național general

Activitatea instituțiilor de învățământ superior în anul de studii 2015/16

Rețeaua instituțiilor de învățământ superior este formată din 31 unități, inclusiv 19 instituții de stat și 12 – nestatale. Majoritatea instituțiilor de învățământ superior își au sediul în mun. Chișinău – 26 unități, 2 unități – în Bălți și câte 1 unitate – în Cahul, Taraclia și Comrat.

Numărul de studenți din învățământul superior s-a redus cu circa 8 mii persoane față de anul de studii precedent. Astfel, la începutul anului de studii 2015/16, numărul de studenți a constituit 81,7 mii persoane (exclusiv cei străini), din care 82 la sută își fac studiile în instituțiile de stat. Reducerea numărului de studenți a fost înregistrată atât în instituțiile de stat (cu 5,5 mii persoane față de anul de studii 2014/15), cât și în cele nestatale (cu 2,3 mii persoane). Repartizarea pe sexe relevă o preponderență a femeilor – 57,8% din total studenți.

Circa două treimi din studenți învață cu frecvență la zi, ceilalți – cu frecvență redusă. Comparativ cu anul de studii 2014/15 ponderea studenților cu frecvență redusă s-a redus cu 0,9 puncte procentuale.

Dacă ne referim la instituțiile de stat, numărul studenților care își fac studiile în bază de contract s-a diminuat față de anul de studii 2014/15 cu 4,7 mii persoane, în proporții egale în învățământul cu frecvență de zi și cel cu frecvență redusă. Ponderea studenților care își fac studiile în bază de contract în aceste instituții este de 60,2% (comparativ cu 62,1% în anul de studii 2014/15). În același timp, numărul de studenți bugetari a înregistrat valoarea de 26,7 mii sau cu 0,8 mii mai puțin comparativ cu anul de studii 2014/15.

Tabelul 1. Studenți în învățământul superior pe forme de învățământ și forme de proprietate, în anii de studii 2014/15 – 2015/16, persoane

	2014/15			2015/16		
	Total studenți	din care:		Total studenți	din care:	
		femei	în bază de contract		femei	în bază de contract
Total	89 529	51 496	62 059	81 669	47 217	55 000
cu frecvență	57 940	33 993	32 426	53 536	31 529	28 835
cu frecvență redusă	31 589	17 503	29 633	28 133	15 688	26 165
Instituții de stat	72 474	42 345	45 004	66 938	38 996	40 269
cu frecvență	48 417	28 515	22 903	45 233	26 606	20 532
cu frecvență redusă	24 057	13 830	22 101	21 705	12 390	19 737
Instituții nestatale	17 055	9 151	17 055	14 731	8 221	14 731
cu frecvență	9 523	5 478	9 523	8 303	4 923	8 303
cu frecvență redusă	7 532	3 673	7 532	6 428	3 298	6 428

În medie la 10 mii locuitori revin 230 studenți din instituțiile de învățământ superior, comparativ cu 252 în anul de studii 2014/15.

Distribuția studenților din învățământul superior pe programe relevă un declin major înregistrat la nivelul studiilor superioare de licență (cu 7,8 mii persoane), iar în cazul studenților în bază de contract în instituțiile de stat – cu 4,7 mii persoane. Numărul studenților la studii de master practic a rămas la nivelul anului de studii precedent.

Tabelul 2. *Studenți în învățământul superior pe programe, în anii de studii 2014/15 – 2015/16, persoane*

2011/12 103,956

2012/13 102,458

2013/14 97,28

	2014/15				2015/16			
	Total studenți	din care în instituții:			Total studenți	din care în instituții:		
		nestatale	de stat			nestatale	de stat	
			total	buget			total	buget
Total	89 529	17 055	72 474	27 470	81 669	14 731	66 938	26 669
Studii superioare de licență (Ciclul I)	70 616	14 926	55 690	17 182	62 809	12 506	50 303	16 459
Studii superioare de master (Ciclul II)	14 195	2 095	12 100	7 304	14 272	2 205	12 067	7 238
Studii superioare integrate	778	34	744	294	734	20	714	333
Studii superioare medicale și farmaceutice	3 940	–	3 940	2 690	3 854	–	3 854	2 639

Personal de conducere, științifico-didactic și didactic. În instituțiile de învățământ superior și-au desfășurat activitatea 5,3 mii persoane (personal de bază) sau cu 1,2% mai puțin comparativ cu anul de studii 2014/15. Din total personal, 2,7 mii persoane dețin grad științific, inclusiv 2,3 mii – doctor în științe și 0,4 mii – doctor habilitat. Ponderea femeilor din numărul total de personal este de 52,9%, fiind mai superioară în cazul funcției de lector universitar (63,7%).

La începutul anului de studii 2015/16, numărul **studenților străini** a constituit 3,5 mii persoane sau cu 41,2% mai mult față de anul de studii precedent. Cei mai mulți studenți sunt din Israel – 58,6% (-11,4 puncte procentuale față de anul de studii 2014/15), România – 22,7% (+16,3 p. p.), Turcia – 4,1% (-1,1 p. p.), Ucraina – 4,0% (-2,5 p. p.) și Rusia – 1,9% (-1,0 p. p.).

În învățământul superior din Republica Moldova după 11 ani de implementare a prevederilor Declarației de la Bologna constatăm că acțiunile de reformare a învățământului superior din Republica Moldova sînt axate pe obiectivele procesului, vizînd diverse aspecte, în special implementarea :

- noii structuri a învățământului superior (licență și master), mai recent - doctorat,
- a Sistemului European de Credite Transferabile (ECTS),
- și a Suplimentului la Diplomă de model european,
- asigurarea calității procesului de formare profesională inițială, atît prin constituirea de structuri instituționale de management al calității, cît și
- dezvoltarea Cadrului Național al Calificărilor,
- perfecționarea stagiilor de practică,
- elaborarea noilor generații de programe curriculare universitare etc.

Odată cu aprobarea Codului Educației (iulie, 2014) și a Strategiei Educația 2020 (2014) reformele de creare a Spațiului Comun European al Învățământului Superior în Republica Moldova iau o orientare semnificativă spre asigurarea competitivității învățământului superior din țară pentru realizarea priorității nr.1 din Strategia Națională Moldova 2020 „*Racordarea sistemului educațional la cerințele pieței forței de muncă în scopul sporirii productivității forței de muncă și majorării ratei de ocupare în economie*” .

Acordarea de autonomie universitară deplină și consolidarea acesteia în insituțiile de învățămînt superior îmbinată cu responsabilitatea publică a universităților.

Potrivit documentelor internaționale (Magna Carta Universitară 1989, Declarația de la Lisabona 2007, Declarația de la Bologna 1999) **autonomia universitară** poate fi definită ca un cadru legal în care comunitatea academică (cadrele didactice, cercetătorii și studenții) își exercită libertățile academice asociate predării, învățării, evaluării, cercetării, producerii și transmiterii cunoștințelor, în condiții de autoconducere.

Astfel, autonomia universitară constituie un proces complex, caracterizat prin prisma a **patru dimensiuni**:

- **Autonomia organizațională**: libertatea universității de a-și stabili structura, forma de conducere și relațiile de subordonare și responsabilitate.
- **Autonomia resurselor umane**: libertatea universității de a decide cu privire la aspectele legate de managementul resurselor umane, inclusiv recrutări și gestionări (salarii, concedieri, promovări, mobilități etc.)
- **Autonomia academică**: libertatea universității de a gestiona afacerile interne și diverse aspecte academice, cum ar fi contingentul de studenți, proceduri de admitere, conținuturi oferite, asigurarea calității, inițierea a noi programe de formare, limba de studiu.

- **Autonomia financiară:** libertatea universității de a asigura veniturile și de a aloca resursele financiare, de a stabili taxele de studii, taxele de cazare în cămine, taxele la prestări servicii, de a finanța și cofinanța cercetările universitare, de a utiliza și depozita resursele financiare, utilizând proceduri proprii pentru gestiunea eficientă a lor.

Un studiu realizat de Asociația Europeană a universităților (EUA) în anul 2011 pentru 28 de sisteme de învățământ confirmă, că în universitățile din RM: **Autonomia organizațională** constituie 42% fiind pe locul al 27 din cele 28 state participante la studiu, **Autonomia resurselor umane** - 59% plasând instituțiile noastre pe locul 21, **Autonomia academică** - 51% având locul 23 și respectiv, **Autonomia financiară** cu 49% și regăsindu-ne la locul 20. Pentru implementarea autonomiei universitare și asigurarea responsabilității publice a universităților noua lege a educației prevede guvernarea duală în instituțiile de învățământ superior prin crearea Consiliului de Dezvoltare Strategică Instituțională (CDSI), care urmează să asigure obiectivitatea luării deciziilor, adecvarea alocării resurselor conform planului de dezvoltare strategică a instituției.

Astfel, după trecerea instituțiilor de învățământ superior la autonomia financiară în anul 2013, crearea Consiliilor de dezvoltare strategică instituțională etc. autonomia universitară se prezintă :

	Pînă la intrarea Codului Educației	După intrarea Codului Educației (2014)
Autonomie financiară	49%	57%
Autonomie organizațională	42%	55%
Autonomia resurselor umane	59%	64%
Autonomia academică	51%	60%

Sursa: ATHENA. Set de instrumente. Autonomia universitară în Republica Moldova, EUA, 2015.

Printre probleme evidențiam, finanțarea insuficientă a învățământului superior, lipsa unei formule de finanțare în învățământul superior, implicarea excesivă a statului în guvernarea instituțiilor de învățământ etc. Pentru a depăși aceste discrepanțe este nevoie ca disbursarea banilor pentru universități să aibă loc pe o perioadă de timp mai lungă (1 an), încurajarea universităților să aloce mai mulți bani pentru dezvoltarea

resurselor umane proprii în domeniul capacităților de colectare a fondurilor, controlul deplin din partea universităților asupra recrutării studenților etc.

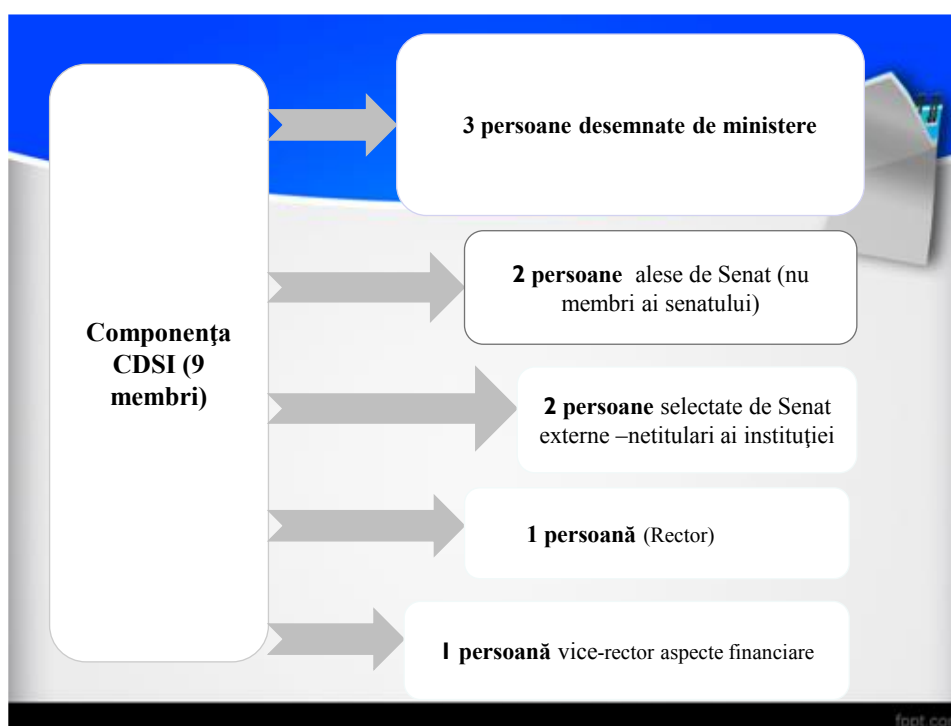
În concluzie, menționăm, că învățământul superior din Republica Moldova urmează să devină ”un bun public și o responsabilitate publică” în tot sensul cuvântului pentru a răspunde prompt la cerințele economiei naționale.

II. Consiliile de dezvoltare strategică instituțională (CDSI)

2.1. Baza normativ-legislativă a CDSI

Fiind un subiect absolut nou pentru universitățile din Republica Moldova, este important să discutăm care este impactul activității acestor CDSI asupra beneficiarilor universităților.

Odată cu intrarea în vigoare a noului Cod al Educației o modificare semnificativă în aspectele organizaționale a fost trecerea la structurile de guvernare dublă, prin crearea CDSI pe lângă Senat. CDSI este un organism de tip consiliu, cu un număr limitat de membri (9 membri), care îndeplinește un rol strategic și anume, monitorizează subiectele financiare și de personal, pe lângă rolul pe care îl deține în procesul de alegere a rectorului. Ceea ce este important rezidă în faptul, că acum actorii externi pot lua parte la procesul de luare a deciziilor, fiind incluși în CDSI.

Legislația mai prevede că CDSI este format din membri cu competențe în subiecte economice și juridice.

Persoana numită de Ministerul Finanțelor trebuie să dețină abilități de monitorizare financiară și de audit.

Președintele CDSI este ales de membrii acestuia și nu poate fi rectorul sau prorectorul instituției. CDSI este ales pe o perioadă de 5 ani.

Totuși, trebuie să ținem cont, că sistemul se află la moment în faza de tranziție și că, prin urmare, este dificil de a trage concluzii definitive din modificările juridice implementate, în special, actele normative ulterioare, care vor completa noul Cod al Educației.

Printre activitățile importante desfășurate de membrii CDSI au fost:

- Organizarea alegerilor rectorului (elaborare regulament, desfășurarea alegerilor, luarea deciziei);
- Aprobarea Planului de dezvoltare strategică a universității;
- Aprobarea contractului tip de studii și al cuantumului taxelor de studii;
- Darea în arendă a terenurilor;
- Metodologia de salarizare și stimulare a personalului;
- Discuția și aprobarea bugetului instituției;
- Deschiderea unor programe noi etc.

Printre dificultăți vom menționa:

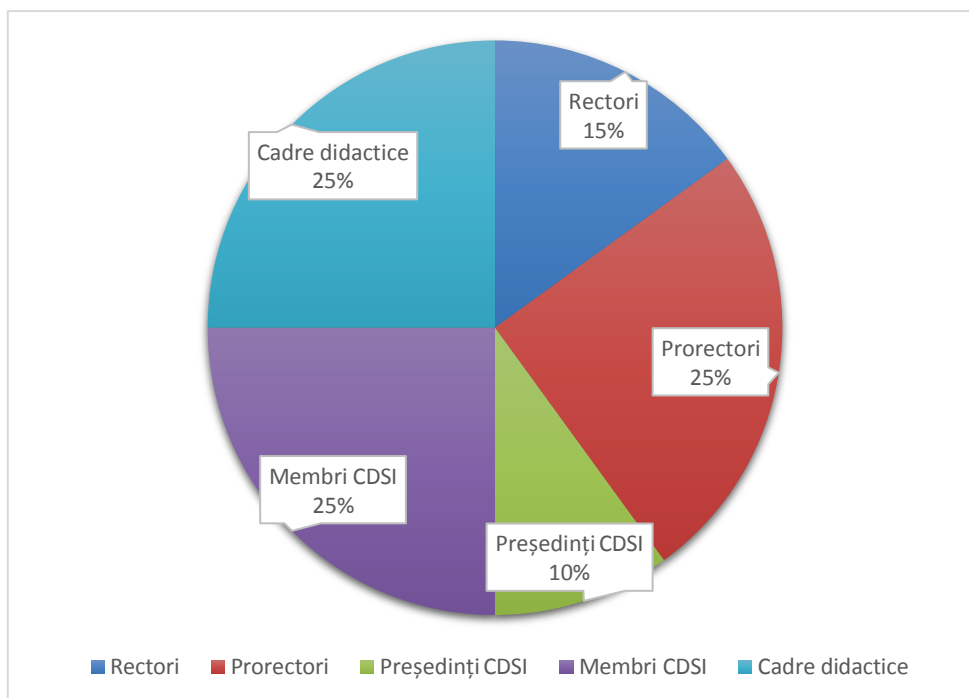
- Criteriile de selectare a membrilor desemnați de ministere /universități;
- Lipsa unor criterii privind remunerarea muncii membrilor desemnați de ministere/universități;
- Rolul și instruirea membrilor externi desemnați;
- Probleme de interacțiune între CDSI și senat;
- Componenta CDSI și aportul lor la beneficiul instituției etc.
- Aprobarea bugetului instituției etc.

2.2. Metodologia realizării studiului

Pentru a evalua situația implementării reformelor ce țin de guvernarea universitară cu accent pe **consiliile de dezvoltare strategică instituțională (CDSI)** a fost aplicat un chestionar pentru cele 31 de universități, participând la chestionare 21 de universități (18 universități publice și 3 universități private). Chestionarul este constituit din 2 părți cu 17 întrebări (anexă). În total au fost completate și analizate 100 de chestionare.

Un alt instrument folosit pentru evaluarea funcționalității CDSI a fost misiunea de expertiză susținută de oficiul ERASMUS+ cu prezența expertului internațional Thomas Estermann, director al EUA. Misiunea de experți a presupus întâlniri cu conducerea a 5 universități inclusiv președintele CDSI sau membrii CDSI, după cum urmează: Universitatea de Stat din Moldova; Academia de Studii Economice din Moldova; Universitatea Tehnică a Moldovei; Universitatea de Stat de Medicină și Farmacie "N. Testemițanu", Universitatea Liberă Internațională din Moldova.

La completarea chestionarelor și-au dat concursul rectori, prorectori, cadre didactice, președinți CDSI și membri CDSI. Mai jos este reprezentat procentual participarea acestora.

II. Rezultatele studiului

Secțiunea A. Caracteristici

La această etapă au fost constituite 25 de CDSI din cele 31 de instituții de învățământ superior, componența lor este plasată pe site-ul www.edu.gov.md

Ministerul Educației a desemnat câte 1-2 persoane în fiecare din universități, iar Ministerul Finanțelor a desemnat la rândul său cite 1 persoană conform Codului Educației.

Pentru alegerea membrilor externi ai CDSI de către universități, acestea au elaborat regulamente proprii cu criterii de selecție a acestor membri.

Perioada de activitate a CDSI este între iulie, 2015- până în prezent, universitățile organizând de la 1 ședință până la 13 ședințe cu membrii CDSI și respectiv au fost luate deciziile respective.

În una din întrebări s-a solicitat să se facă aprecierea activității CDSI la moment. Astfel, 46% din cei chestionați au apreciat cu „foarte bine” activitatea CDSI, 33% - cu calificativul „bine”, 19% - cu calificativul „satisfăcător” și doar 2% au apreciat cu „nesatisfăcător”.

Secțiunea B. De către cine ar trebui desemnați membrii CDSI

Conform Codului educației (vezi pagina precedentă) membrii CDSI sînt desemnați sau aleși diferit. Componenta finală a CDSI se aprobă de fondator (ministere sau fondatorii instituțiilor private). Acest subiect a fost foarte discutat și la momentul adoptării legii. Prin urmare am fost interesați să cunoaștem ce gîndesc la aceasta pozitie mai multe cadre didactice, membri CDSI etc. Astfel,

- circa 30% din respondenți au menționat desemnarea membrilor CDSI prin competiție deschisă, cu un regulament clar de desemnare a membrilor CDSI și aprobat de universitate;
- circa 28% preferă desemnarea mebrilor CDSI de către instituție și aprobați de fondator (ministerul educației sau ministerele de resort sau fondatorul instituției private);
- circa 25% preferă desemnarea membrilor CDSI de către de instituție și aprobați de către instituție;
- circa 16% preferă o modalitate combinată din cele menționate mai sus;
- și doar 1% preferă desemnarea membrilor CDSI de către fondator.

Secțiunea B. numărul de membri CDSI

O prevedere a Codului educației este numărul de membri în CDSI.

La moment un CDSI este constituit din 9 membri. Răspunsurile respondenților au fost:

- să rămîna 9 persoane cum este stipulat în Codul educației (64%);
- alte modalități cum ar fi numărul de 7 sau 5 membri (23%);
- pentru 5 persoane desemnate de fondator și 4 din exteriorul instituției (circa 13%);
- nu este nevoie de CDSI - 1 persoană.

Secțiunea B. Remunerarea membrilor CDSI

Subiectul remunerării membrilor CDSI este permanent în discuție. Conform Codului educației (art.104) membrii CDSI se remunerează cu cîte un salariu mediu pe economie, iar președintele CDSI – cu 2 salarii medii pe economie. De către cine și cu cît trebuie remunerată activitatea membrilor CDSI sunt răspunsurile respondenților:

- 32% din respondenți susțin că remunerarea trebuie efectuată de către fondator (ministere sau fondatorii instituțiilor private);

- 31 % susțin că remunerarea trebuie efectuată de către instituția de învățământ superior;
- 25 % au optat pentru anularea remunerării membrilor CDSI optînd pentru voluntariat;
- 12 % din respondenți propun și alte modalități, precum: remunerarea în limita salariului mediu pe economie sau conform rezultatelor activității desfășurate în instituție (per ședință) sau prin voluntariat.

Secțiunea B.Criterii de selectare a membrilor CDSI

Art.104 din Codul Educației stipulează că:

”(3) Membrii Consiliului pentru dezvoltare strategică instituțională se desemnează pentru un mandat de 5 ani.

(4) Președintele Consiliului pentru dezvoltare strategică instituțională este ales de membrii acestuia. Angajații instituției nu pot fi aleși în funcția de președinte al Consiliului pentru dezvoltare strategică instituțională.

(5) Componenta Consiliului pentru dezvoltare strategică instituțională trebuie să includă și economiști și juriști. Persoana desemnată de Ministerul Finanțelor trebuie să dețină competențe specifice privind monitorizarea și auditarea financiară.

(6) La constituirea Consiliului pentru dezvoltare strategică instituțională se respectă principiul egalității de gen.”

Respondenții au menționat:

- 66% consideră că aceștea trebuie să fie cetățeni ai RM, 75% solicită ca aceștea să aibă cunoștințe și experiență în profilul instituției, circa 80% solicită ca aceștea să nu aibă antecedente penale, iar 82% din respondenți consideră că membrii CDSI trebuie să cunoască legislația națională/internațională;
- 65% consideră că aceștea pot fi cetățeni străini;
- 60% consideră că persoana desemnata de MF trebuie să aibă competențe de auditare financiară;
- 63% consideră că membrii CDSI trebuie să aibă studii economice sau în drept ;
- 45% consideră că unii membrii CDSI pot fi cadre didactice ale altei instituții de învățământ;
- 38% din respondenți susțin ideia participării reprezentanților societății civile și 46% ai mediului de afaceri în CDSI.

În cadrul prezentării rezultatelor sondajului, un subiect discutat a fost și participarea în calitate de membru CDSI doar în cadrul unei universități, argumentând responsabilitatea și contribuția cu care trebuie să vină acesta în beneficiul universității. La o examinare a componenței CDSI în cele 25 de universități s-a constatat că 5-6 persoane se regăsesc în componența a 2-3 CDSI.

Reprezentativitatea membrilor externi CDSI se reprezintă după cum urmează:

- Rectori ai altor universități din Republica Moldova /România
- Ex-miniștri ai educației, ministerelor de afaceri interne și ai finanțelor etc.
- Reprezentanți ai ministerelor de resort
- Reprezentanți ai Curții de Conturi, Camerei de Comerț, Curții Supreme de Justiție, judecători,
- Reprezentanți ai societății Civile și ai mediului de afaceri, etc.

Secțiunea B. Atribuțiile CDSI (1)

Codul educație stipulează mai multe atribuții ale CDSI:

”Articolul 104. Consiliul pentru dezvoltare strategică instituțională

(1) Consiliul pentru dezvoltare strategică instituțională are următoarele competențe și atribuții:

a) coordonează elaborarea Planului de dezvoltare strategică instituțională, care cuprinde viziunea, misiunea, strategia de dezvoltare a instituției de învățământ și acțiunile principale pentru o perioadă de cel puțin 5 ani, și îl prezintă senatului pentru aprobare;

b) monitorizează, evaluează eficiența utilizării resurselor financiare și prezintă senatului pentru aprobare proiectul bugetului instituției de învățământ;

c) aprobă contractul-tip de studii și cuantumul taxelor de studii;

d) asigură managementul instituțional privind drepturile de proprietate intelectuală și de transfer tehnologic;

e) ia decizii, cu avizul favorabil al senatului, privind:

– dezvoltarea și consolidarea patrimoniului instituției, cu cel puțin 2/3 din numărul voturilor membrilor;

– inițierea și închiderea programelor de studii, cu cel puțin 2/3 din numărul voturilor membrilor;

– metodologia de salarizare și stimulare a personalului;

- activitățile de antreprenariat, parteneriatele public-private și cooperarea cu mediul de afaceri;
- angajarea în consorții și fuzionarea cu alte instituții de învățământ superior;
- f) organizează și desfășoară alegerile pentru postul de rector în conformitate cu regulamentul instituțional de organizare și desfășurare a alegerilor.”

Astfel, **55%** din respondenți susțin următoarele atribuții ale CDSI, că aceștea:

- coordonează elaborarea Planului de dezvoltare strategică instituțională;
- organizează și desfășoară alegerile pentru postul de rector în conformitate cu regulamentul instituțional de organizare și desfășurare a alegerilor ;
- monitorizează, evaluează eficiența utilizării resurselor financiare și prezintă senatului pentru aprobare proiectul bugetului instituției de învățământ;
- aprobă contractul-tip de studii și cuantumul taxelor de studii;
- asigură managementul instituțional privind drepturile de proprietate intelectuală și de transfer tehnologic;
- face propuneri privind dezvoltarea și consolidarea patrimoniului instituției;
- inițiază și închid programe de studii;
- aprobă metodologia de salarizare și stimulare a personalului.

Pentru următoarele alte atribuții aceștea:

- inițiază activități de antreprenariat, parteneriate public-private și cooperează cu mediul de afaceri (28%);
- decid angajarea în consorții și fuzionarea cu alte instituții de învățământ superior (28%);
- propun crearea de entități juridice proprii (33%).

Secțiunea B. Cele mai importante 5 activități desfășurate de CDSI

Respondenții au menționat în ordine prioritară cel mai importante 5 activități:

- Organizarea alegerilor rectorului;
- Aprobarea Planului de dezvoltare strategică;
- Aprobarea contractului tip de studii și al cuantumulului taxelor;

- Metodologia de salarizare și stimulare a personalului;
- Aprobarea bugetului;
- Darea în arendă a terenurilor;
- Deschiderea unor programe noi etc.

Secțiunea B. Cele mai importante 5 activități pe care ar trebui să le desfășoare CDSI

Participanți la evaluare au menționat și alte activități importante pe care trebuie să le desfășoare membrii CDSI, precum:

- Elaborarea Strategiei de dezvoltare a universității;
- Vizibilitatea instituției;
- Dezvoltarea patrimoniului;
- Dezvoltarea cadrelor didactice;
- Colaborarea cu mediul de afaceri;
- Colaborarea internațională;
- Activități de antreprenariat;
- Parteneriatul public-privat etc.

Concluzii și recomandări

- 1) Crearea unei structuri de guvernare dublă cu divizarea responsabilităților în sarcini academice și sarcini strategice/manageriale cum ar fi senatul și consiliul de dezvoltare strategică este salutat de majoritatea universităților;
- 2) Elaborarea unui Plan de dezvoltare strategică instituțională este una din activitățile importante ale CDSI-urilor.
- 3) Explorarea modalităților de atragere a membrilor externi în organele de conducere și în special în CDSI.
- 4) Remunerea activității membrilor CDSI rămâne subiect de discuție și cel puțin în următorii 2-3 ani din punct de vedere legal această prevedere nu se va schimba, dar vor fi introduse mai multe criterii de remunerare a membrilor CDSI.
- 5) Completarea unor atribuții ale membrilor CDSI, precum ar fi vizibilitatea instituției, dezvoltarea patrimoniului, dezvoltarea cadrelor didactice, colaborarea cu mediul de afaceri, colaborarea internațională, activitatea antreprenorială, parteneriatul public-privat etc.

- 6) Trebuie continuată instruirea membrilor externi ai CDSI.
 - 7) Trebuie elaborate criterii de retragere a unor membri CDSI dacă impactul activității acestora nu este vizibil.
 - 8) În contextul modificărilor la Codul educației este necesar de pus un accent mai mare pe rolul mediului de afaceri și al societății civile.
 - 9) Se solicită o interacțiune mai eficientă între CDSI și Senat în favoarea beneficiarilor instituției de învățământ superior.
 - 10) Unii reprezentanți ai universităților au considerat utilă participarea diferitor rectori din universitățile din străinătate în activitatea CDSI.
 - 11) CDSI în instituțiile private este la fel de important și trebuie să funcționeze ca și în instituțiile de învățământ superior publice.
-

Anexă

CHESTIONAR

pentru evaluarea activității structurilor de guvernare universitară în învățământul superior (Consiliul de dezvoltare strategică instituțională(CDSI))

Pentru a îmbunătăți activitatea structurilor de guvernare univesitară în instituțiile de învățământ superior, este nevoie de a cunoaște opinia participanților la acest proces. Nu există opinii corecte sau greșite, există diferite puncte de vedere, pe care noi intenționăm să le cunoaștem. Vă rugăm să ne acordați câteva minute și să răspundeți la următoarele întrebări.

Orice răspuns ne va ajuta la formulări de noi propuneri pentru organizarea mai eficientă a conducerii universitare în următoarea perioadă de timp!!!

Chestionarul este confidențial. Datele vor fi prelucrate statistic, fără a se face referire la numele DVS.!

Completarea chestionarului este o procedură simplă.

Pentru aceasta, este necesar să **citiți atent întrebarea și variantele de răspuns**, iar apoi să **bifați** acea variantă sau variantele de răspuns care coincid cel mai mult cu opinia sau situația DVS. Uneori, însă, va fi necesar să vă expuneți în scris opinia DVS. referitoare la un subiect sau altul.

Vă rugăm să fiți atent/ă, deoarece unele întrebări se limitează doar la 1 singur răspuns, iar în cazul altora se acceptă mai multe răspunsuri.

La întrebările care nu oferă opțiuni vă rugăm să scrieți citeț opinia DVS.

MULȚUMIM ANTICIPAT!

SECȚIUNEA A. CARACTERISTICI

A.1. Poziția(rector, prorector, cadru didactic, președinte CDSI etc.)

rector	☐ 1
prorector	☐ 2
președinte CDSI	☐ 3
membru CDSI	☐ 4
cadru didactic	☐ 5

A.2. Universtatea

A.3. Tipul de proprietate a instituției la care activați

instituție publică	☐ 1
instituție privată	☐ 2

A.4. Are instituția de învățământ superior un CDSI funcțional?

da	☐ 1
----	----------------------------

nu

2

A.5. Dacă răspunsul la întrebarea precedentă este *Da* indicați, dacă cunoașteți, perioada de activitate și numărul de ședințe a CDSI în instituția DVS

perioada de activitate

numărul de ședințe CDSI

A.6. Care este opinia despre activitatea CDSI in instituția DVS? Doar un singur răspuns

foarte bună

1

bună

2

satisfacatoare

3

nesatisfăcătoare

4

A.7. Explicați/ argumentați opinia exprimată privind activitatea CDSI de la A.6.

--

SECȚIUNEA B. Cadrul legal și constituirea CDSI

B.1. În viziunea DVS. de către cine ar trebui să fie desemnați membrii CDSI? Doar un singur răspuns

desemnați doar de către instituția de învățământ superior și aprobați de instituție

1

desemnați doar de către instituția de învățământ superior și aprobați de fondator/minister

2

o parte desemnați de către instituția de învățământ superior și o parte de ministerul educației

3

desemnați doar de către fondator/minister

4

prin competiție deschisă, cu un regulament clar de desemnare a membrilor CDSI și aprobat de universitate

5

altă modalitate (*indicați viziunea Dvs.*)

6

B.2. În viziunea DVS. care ar fi numărul relevant de membri în CDSI? Doar un singur răspuns

9 persoane cum este stipulat în Codul educației

1

9 persoane și toate externe

2

5 persoane desemnate de către fondator și 4 externe

3

Altă modalitate (*indicați viziunea Dvs.*)

4

B.3. În viziunea DVS. trebuie sau nu remunerată activitatea membrilor CDSI? Doar un singur răspuns

Da, de către instituția de învățământ superior	☐ 1
Da, de către fondator/minister	☐ 2
Nu trebuie să fie remunerată	☐ 3
Altă modalitate (<i>indicați viziunea Dvs.</i>)	☐ 4

B.4. În cazul că trebuie remunerată activitatea membrilor CDSI, indicați care ar fi, în opinia DVS, suma acordată?

--	--

B.5. În viziunea DVS. bifați criteriile de selectare a membrilor CDSI?

deține cetățenia RM	☐ 1
poate fi cetățean străin	☐ 2
poate fi cadru didactic/cadru de conducere al altei instituții de învățământ superior	☐ 3
are studiile necesare și competențe dezvoltate, preferențial în domeniul Drept sau Științe economice, pentru exercitarea atribuțiilor stabilite	☐ 4
persoana desemnată de Ministerul Finanțelor trebuie să dețină competențe specifice privind monitorizarea și audierea financiară	☐ 5
are studiile necesare și competențe dezvoltate, preferențial în domeniul profilului instituției, pentru exercitarea atribuțiilor stabilite	☐ 6
nu are antecedente penale nestinse pentru infracțiuni săvârșite cu intenție	☐ 7
cunoaște legislația națională și internațională în domeniul educației	☐ 8
este reprezentant al societății civile	☐ 9
este reprezentant al mediului de afaceri	☐ 10
alte criterii (<i>indicați viziunea Dvs.</i>)	☐ 11

B.6. Indicați reprezentativitatea membrilor actuali ai CDSI (se va indica instituția pe care o reprezintă și numărul ?

reprezintă ministere	
reprezintă conducerea universității	

ex-rector/ex-prorector	
- reprezintă mediul academic (cadre universitare)	
- reprezintă mediul academic (cadre universitare tinere)	
- reprezintă societatea civilă	
- reprezintă mediul de afaceri	
- alte structuri/instituții	

B.7. În viziunea DVS. bifați atribuțiile CDSI?

coordonează elaborarea Planului de dezvoltare strategică instituțională	☐ 1
organizează și desfășoară alegerile pentru postul de rector în conformitate cu regulamentul instituțional de organizare și desfășurare a alegerilor	☐ 2
monitorizează, evaluează eficiența utilizării resurselor financiare și prezintă senatului pentru aprobare proiectul bugetului instituției de învățământ	☐ 3
aprobă contractul-tip de studii și cuantumul taxelor de studii	☐ 4
asigură managementul instituțional privind drepturile de proprietate intelectuală și de transfer tehnologic	☐ 5
face propuneri privind dezvoltarea și consolidarea patrimoniului instituției	☐ 6
inițiază și închid programe de studii	☐ 7
aprobă metodologia de salarizare și stimulare a personalului	☐ 8
inițiază activități de antreprenariat, parteneriate public-private și cooperează cu mediul de afaceri	☐ 9
decide angajarea în consorții și fuzionarea cu alte instituții de învățământ superior	☐ 10
propune crearea de entități juridice proprii	☐ 11
alte atribuții (<i>indicați viziunea Dvs.</i>)	☐ 12

B.8. Enumerați, în ordine prioritară, în spațiul de mai jos, 5 dintre cele mai importante activități desfășurate de membrii CDSI

1.
2.
3.
4.
5.

B.9. Enumerați, în ordine prioritară, în spațiul de mai jos, 5 dintre cele mai importante activități pe care ar trebui să le desfășoare membrii CDSI?

1.
2.
3.
4.
5.

B.10. Descrieți dificultățile / problemele cu care v-ați confruntat în procesul de conlucrare cu membrii CDSI sau în cazul membrilor CDSI cu senatul/rectorul?

--

Bibliografie

1. Bologna process (1999). "The Bologna Declaration on 19 June 1999. Joint declaration of the European Higher Education Area".
2. Bologna process (2003), „Realising the European Higher Education Area”, Comunique of the Conference of Ministers responsible for Higher Education in Berlin, 19 September 2003.
3. Bologna process (2005) .The European Higher Education Area –Achieving the goals. Communique of the Conference of European Ministers responsible for Higher Education, Bergen, 19-20 May, 2005.
4. Council of Europe (2007), Recommendation Rec/CM(2007)6 of the Committee of Ministers to member States on the public responsibility for higher education and research.
5. Codul Educației. Legea nr. 152 din 17 07.2014(Monitorul Oficial al Republicii Moldova nr. 319-324 art. nr. 634.
6. Ordinul nr.10 din 14.01.15Regulamentul cadru privind organizarea și funcționarea organelor de conducere ale instituțiilor de învățământ superior din Republica Moldova
7. The European Higher Education Area in 2015: Bologna process. Implementation report.
8. University autonomy in Moldova. Analysis and roadmap (2012-2015)
<http://www.athena-tempus.eu/>